

Міністерство освіти і науки України
Відокремлений структурний підрозділ
«Бердянський машинобудівний фаховий коледж
Національного університету «Запорізька політехніка»
(ВСП «БМФК НУ «Запорізька політехніка»)

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні педагогічної ради

від «22» 09 2026 р.

протокол № 02

Уведено в дію наказом ВСП «БМФК
НУ «Запорізька політехніка»

«28» 09 2026р. № 17

ПОЛОЖЕННЯ

про діяльність Студентського омбудсмана

у Відокремленому структурному підрозділі

«Бердянський машинобудівний фаховий коледж

Національного університету «Запорізька політехніка»

Запоріжжя 2026

ПОЛОЖЕННЯ про діяльність Студентського омбудсмана у Відокремленому структурному підрозділі «Бердянський машинобудівний фаховий коледж Національного університету «Запорізька політехніка»./Укл: Ольга КУЛЬБАШЕНКО, Зінаїда СКЛЯРЕНКО, Ірина ПАРАСОЧЕНКО, Ігор ІВАНІСОВ, Андрій РАДЧЕНКО. Запоріжжя 2026 р. 12с.

Укладачі:

КУЛЬБАШЕНКО Ольга - в.о. директора, викладач вищої кваліфікаційної категорії, викладач-методист;

ПАРАСОЧЕНКО Ірина - заступник директора з навчально-виховної роботи, викладач вищої кваліфікаційної категорії;

СКЛЯРЕНКО Зінаїда - завідувачка навчально-методичного кабінету;

ІВАНІСОВ Ігор - викладач спеціальних дисциплін, викладач вищої кваліфікаційної категорії;

РАДЧЕНКО Андрій – завідувач індустріально-економічного відділення, доктор філософії.

ЗМІСТ

- 1 Загальні положення
- 2 Мета, концепція та принципи діяльності Студентського омбудсмана
- 3 Напрями діяльності Студентського омбудсмана
- 4 Права, обов'язки, підзвітність та підконтрольність Студентського омбудсмана
- 5 Взаємодія (співпраця) Студентського омбудсмана із зовнішніми Партнерами
- 6 Порядок обрання, строк повноважень та дострокове припинення повноважень Студентського омбудсмена
- 7 Прикінцеві положення

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1.Студентський омбудсман у Відокремленому структурному підрозділі «Бердянський машинобудівний фаховий коледж Національного університету «Запорізька політехніка» – це незалежна та неупереджена самоврядна особа, обрана для захисту прав та представлення інтересів студентів, забезпечення дотримання принципів справедливості, рівності, недискримінації та безпеки у Відокремленому структурному підрозділі «Бердянський машинобудівний фаховий коледж Національного університету «Запорізька політехніка» (далі – Коледж).

Студентський омбудсман виступає посередником між студентами, педагогічними працівниками, адміністрацією Коледжу та батьківською спільнотою, сприяє мирному врегулюванню конфліктних ситуацій, запобіганню булінгу та іншим формам насильства, дискримінації, а також забезпеченню та захисту прав і свобод студентів закладу освіти.

1.2.Положення про діяльність Студентського омбудсмана (далі – Положення) у Коледжі розроблено з урахуванням вимог міжнародних актів у сфері прав людини, Конвенції ООН про права дитини, Конституції України, законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про фахову передвищу освіту», «Про професійну освіту», «Про охорону дитинства», «Про основні засади молодіжної політики», інших нормативно-правових актів у сфері освіти та захисту прав дитини, установчих документів Коледжу, а також Положення про органи студентського самоврядування.

1.3.Положення визначає основні засади та правила партнерської взаємодії Студентського омбудсмана з учасниками освітнього процесу та іншими зацікавленими сторонами з метою створення безпечного, сприятливого та інклюзивного освітнього середовища у Коледжі.

1.4.Інформаційними ресурсами для забезпечення діяльності Студентського омбудсмана є офіційний вебсайт Коледжу.

II. МЕТА, КОНЦЕПЦІЯ ТА ПРИНЦИПИ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТСЬКОГО ОМБУДСМАНА

2.1.Метою діяльності Студентського омбудсмана є сприяння забезпеченню ефективних механізмів додержання та захисту прав, свобод і законних інтересів студентів Коледжу, створенню безпечного, справедливого, інклюзивного та недискримінаційного освітнього середовища, а також виявленню, попередженню та сприянню врегулювання конфліктних ситуацій, випадків булінгу, дискримінації та інших порушень прав і свобод студентів.

2.2.Концепція діяльності Студентського омбудсмана полягає у формуванні у Коледжі сучасного освітньо-правового середовища, заснованого на повазі до прав і свобод людини, рівності, взаємоповазі та недискримінації, у якому забезпечуються належні умови для реалізації та захисту прав і законних інтересів студентів,

своєчасного виявлення та попередження конфліктних ситуацій, булінгу, дискримінації та інших порушень прав студентів, а також підвищення рівня їхньої правової обізнаності, розвитку правової культури та відповідального ставлення до реалізації власних прав і поваги до прав інших учасників освітнього процесу.

2.3. Діяльність Студентського омбудсмана ґрунтується на принципах демократії, незалежності, неупередженості, рівності та недискримінації, поваги до людської гідності та прав людини, конфіденційності, доброчесності та відповідальності, взаєморозуміння, гласності та самовизначення як активного учасника освітнього процесу.

2.4. Учасники освітнього процесу не мають права втручатися в діяльність Студентського омбудсмана Коледжу, перешкоджати її здійсненню або чинити інші дії, що можуть впливати на його незалежність та неупередженість.

2.5. Студентський омбудсман здійснює свою діяльність самостійно та не допускає впливу на прийняття ним рішень з боку інших учасників освітнього процесу.

ІІІ. НАПРЯМИ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТСЬКОГО ОМБУДСМАНА

3.1. Захист та сприяння реалізації прав і свобод студентів:

3.1.1. сприяння забезпеченню та захисту прав і свобод студентів у Коледжі, зокрема шляхом інформування про права, механізми їх реалізації та способи захисту у разі їх порушення;

3.1.2. виявлення проблемних питань та обставин, які можуть призводити до порушення прав і законних інтересів студентів, та сприяння їх попередженню.

3.2. Правопросвітницька та інформаційна діяльність:

3.2.1. організація та проведення інформаційно-просвітницьких заходів, спрямованих на підвищення рівня правової обізнаності студентів з питань реалізації та захисту їхніх прав і свобод;

3.2.2. поширення інформації про діяльність Студентського омбудсмана, його завдання, повноваження та порядок звернення до нього;

3.2.3. сприяння формуванню правової культури, поваги до людської гідності та прав людини.

3.3. Запобігання булінгу, дискримінації та іншим порушенням прав:

3.3.1. сприяння запобіганню булінгу, дискримінації, насильству та іншим формам порушення прав і свобод студентів;

3.3.2. проведення інформаційно-просвітницьких заходів з питань рівності, недискримінації, толерантності та поваги до прав і свобод інших учасників освітнього процесу;

3.3.3. сприяння створенню безпечного, справедливого, інклюзивного та недискримінаційного освітнього середовища.

3.4. Моніторинг додержання прав студентів:

3.4.1. проведення в межах повноважень Студентського омбудсмана моніторингу додержання прав і свобод студентів у Коледжі;

3.4.2. виявлення системних та інших проблемних питань у сфері додержання прав студентів;

- 3.4.3. підготовка та внесення пропозицій щодо запобігання порушенням прав і свобод студентів та вдосконалення механізмів їх захисту.
- 3.5. Сприяння врегулюванню конфліктних ситуацій:
- 3.5.1. сприяння мирному та конструктивному врегулюванню конфліктних ситуацій між учасниками освітнього процесу;
- 3.5.2. сприяння розвитку культури діалогу, взаємоповаги та ненасильницької комунікації;
- 3.5.3. здійснення відповідних заходів з дотриманням принципів неупередженості, конфіденційності та поваги до прав усіх сторін конфлікту.
- 3.6. Взаємодія та партнерство:
- 3.6.1. взаємодія з адміністрацією Коледжу, студентами, педагогічними працівниками, органами студентського самоврядування та іншими учасниками освітнього процесу;
- 3.6.2. сприяння розвитку студентського самоврядування та залученню студентів до обговорення питань, що стосуються їхніх прав, свобод і законних інтересів;
- 3.6.3. співпраця з іншими установами, організаціями та фахівцями з питань прав людини, захисту прав дітей та молоді, запобігання дискримінації, булінгу та насильству в межах, визначених законодавством та цим Положенням.
- 3.7. Інформаційно-аналітична діяльність:
- 3.7.1. узагальнення інформації про проблемні питання у сфері додержання прав і свобод студентів;
- 3.7.2. підготовка інформаційних, аналітичних та інших матеріалів за результатами діяльності Студентського омбудсмана;
- 3.7.3. інформування учасників освітнього процесу про результати діяльності Студентського омбудсмана з дотриманням вимог законодавства щодо захисту персональних даних та конфіденційної інформації.
- 3.8. Інші напрями діяльності:
- 3.8.1. здійснення інших заходів, що відповідають меті та завданням діяльності Студентського омбудсмана, спрямовані на додержання та захист прав і свобод студентів та не суперечать законодавству України і цьому Положенню.

IV. ПРАВА, ОБОВ'ЯЗКИ, ПІДЗВІТНІСТЬ ТА ПІДКОНТРОЛЬНІСТЬ СТУДЕНТСЬКОГО ОМБУДСМАНА

- 4.1. Студентський омбудсман має право:
- 4.1.1. здійснювати свою діяльність відповідно до нормативної бази студентського самоврядування Коледжу та цього Положення;
- 4.1.2. проводити зустрічі зі студентами, педагогічними працівниками, адміністрацією Коледжу з питань, що належать до його компетенції;
- 4.1.3. організовувати та проводити інформаційно-просвітницькі заходи, тренінги, семінари, лекції та інші заходи з питань прав людини, додержання та захисту прав студентів, протидії булінгу, дискримінації та насильству;

4.1.4.представляти позицію студентів та сприяти захисту їхніх прав і законних інтересів під час розгляду питань, звернень, конфліктних ситуацій та інших питань у межах своєї компетенції;

4.1.5.бути присутнім на засіданнях педагогічної ради, органів студентського самоврядування, батьківської громадськості та інших колегіальних органів Коледжу під час розгляду питань, що належать до компетенції Студентського омбудсмана;

4.1.6.брати участь у розробленні та перегляді установчих, організаційно-розпорядчих та інших документів Коледжу, що стосуються додержання прав, свобод і законних інтересів студентів;

4.1.7.отримувати в межах своєї компетенції необхідні консультації, методичну та інформаційну підтримку від фахівців, педагогічних працівників для виконання визначених цим Положенням завдань;

4.1.8.ініціювати перед адміністрацією Коледжу розгляд питань щодо можливих порушень прав і свобод студентів та внесення відповідних пропозицій щодо їх попередження або усунення;

4.1.9.брати участь у заходах, організованих Секретаріатом Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, з питань прав людини, прав дітей та молоді, у разі відповідного запрошення;

4.1.10. брати участь у засіданнях Коледжу під час розгляду питань, що належать до компетенції Студентського омбудсмана;

4.1.11.залучати за погодженням з адміністрацією Коледжу фахівців та експертів до проведення інформаційно-просвітницьких заходів з питань прав людини та захисту прав студентів;

4.1.12.користуватися інформаційними, навчальними та іншими ресурсами закладу освіти в межах, необхідних для виконання завдань Студентського омбудсмана, з дотриманням вимог законодавства та внутрішніх документів Коледжу.

4.2. Студентський омбудсман зобов'язаний:

4.2.1.сприяти додержанню та захисту прав, свобод і законних інтересів студентів Коледжу, розглядати звернення та порушені студентами питання в межах своїх повноважень;

4.2.2. проводити інформаційно-просвітницьку роботу серед студентів з питань їхніх прав та обов'язків, механізмів реалізації та захисту прав, а також інформувати про діяльність Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини та інституту освітнього омбудсмана;

4.2.3.щороку звітувати про результати своєї діяльності перед студентським самоврядуванням та іншими визначеними цим Положенням органами, дотримуючись вимог щодо захисту персональних даних та конфіденційної інформації;

4.2.4. забезпечувати конфіденційність інформації, отриманої під час розгляду звернень студентів, та не допускати розголошення персональних даних без згоди відповідної особи, крім випадків, передбачених законодавством;

4.2.5. взаємодіяти з адміністрацією Коледжу, органами студентського самоврядування для ефективного вирішення питань, пов'язаних із додержанням прав і законних інтересів студентів;

4.2.6. здійснювати моніторинг освітнього середовища з метою виявлення проблемних питань та обставин, які можуть призводити до порушення прав і свобод студентів;

4.2.7. сприяти мирному та конструктивному врегулюванню конфліктних ситуацій між учасниками освітнього процесу з дотриманням принципів неупередженості, конфіденційності та поваги до прав усіх сторін;

4.2.8. своєчасно розглядати звернення студентів, надавати в межах компетенції необхідну інформацію та вживати відповідних заходів реагування;

4.2.9. протидіяти дискримінації під час освітнього процесу та сприяти запобіганню проявам дискримінації за ознаками статі, віку, інвалідності, раси, кольору шкіри, етнічного та соціального походження, мови, релігійних або інших переконань, стану здоров'я та за іншими ознаками, визначеними законодавством;

4.2.10. виконувати свої обов'язки відповідно до законодавства України, цього Положення, внутрішніх документів Коледжу;

4.2.11. не допускати використання свого статусу для задоволення особистих інтересів, політичної, комерційної чи іншої діяльності, не пов'язаної з виконанням завдань Студентського омбудсмана.

4.3. Підзвітність та підконтрольність Студентського омбудсмана:

4.3.1. Студентський омбудсман є підзвітним органам студентського самоврядування Коледжу в частині виконання визначених цим Положенням завдань та обов'язків;

4.3.2. Студентський омбудсман взаємодіє з адміністрацією Коледжу, органами студентського самоврядування, педагогічними працівниками з питань, що належать до його компетенції;

4.3.3. підзвітність Студентського омбудсмана не може бути підставою для втручання у його діяльність, впливу на його висновки, позицію чи рішення або обмеження його незалежності та неупередженості;

4.3.4. адміністрація Коледжу не має права втручатися у діяльність Студентського омбудсмана, вимагати розголошення конфіденційної інформації або чинити тиск у зв'язку з виконанням ним своїх повноважень, крім випадків та в порядку, передбачених законодавством.

4.3.5. Студентський омбудсман щорічно подає звіт про результати своєї діяльності органу студентського самоврядування Коледжу.

Звіт має містити інформацію про виконані завдання, проведені заходи, виявлені проблемні питання у сфері додержання прав і свобод студентів та результати вжитих заходів, без розголошення персональних даних та іншої інформації з обмеженим доступом.

V. ВЗАЄМОДІЯ (СПІВПРАЦЯ) СТУДЕНТСЬКОГО ОМБУДСМАНА ІЗ ЗОВНІШНІМИ ПАРТНЕРАМИ

5.1. Студентський омбудсман у межах своїх повноважень взаємодіє та співпрацює з Уповноваженим Верховної Ради України з прав людини (далі – Уповноважений), Секретаріатом Уповноваженого, Представництвом Уповноваженого у Запорізькій області, органами державної влади, органами місцевого самоврядування, громадськими об'єднаннями, закладами освіти, правозахисними організаціями та іншими установами й організаціями з питань додержання та захисту прав і свобод студентів.

5.2. Взаємодія Студентського омбудсмана з Представництвом Уповноваженого в Запорізькій області може здійснюватися за такими напрямками:

5.2.1. участь у навчальних тренінгах, семінарах, стратегічних сесіях та інших заходах, спрямованих на підвищення професійної компетентності Студентських омбудсманів, поглиблення знань у сфері прав людини, прав дітей та молоді, а також розвиток навичок конструктивного та ефективного врегулювання конфліктних ситуацій в освітньому середовищі;

5.2.2. участь у зустрічах, консультаціях та робочих обговореннях з метою обміну досвідом, обговорення актуальних питань додержання прав студентів та отримання методичної і консультативної підтримки;

5.2.3. участь у семінарах, круглих столах, конференціях, інформаційно-просвітницьких кампаніях та інших заходах, присвячених питанням прав людини, запобігання та протидії булінгу, дискримінації, насильству та іншим порушенням прав студентів;

5.2.4. організація та проведення спільних інформаційно-просвітницьких заходів з питань прав людини, прав і свобод студентів та механізмів їх захисту;

5.2.5. обмін інформаційними та методичними матеріалами, досвідом і практиками у сфері додержання та захисту прав студентів у межах, визначених законодавством.

5.3. Студентський омбудсман взаємодіє з органами місцевого самоврядування та іншими суб'єктами у сфері освіти з метою сприяння створенню безпечного, інклюзивного, справедливого та недискримінаційного освітнього середовища.

5.4. Взаємодія з органами місцевого самоврядування, зокрема може передбачати:

5.4.1. організацію та проведення спільних навчальних, інформаційно-просвітницьких та правопросвітницьких заходів для студентів;

5.4.2. участь у заходах, спрямованих на підвищення правової обізнаності студентів, формування культури прав людини, запобігання булінгу, дискримінації та насильству в освітньому середовищі;

5.4.3. обмін досвідом та інформацією щодо ефективних механізмів забезпечення та захисту прав студентів;

5.4.4. сприяння реалізації спільних ініціатив і проєктів, спрямованих на розвиток безпечного освітнього середовища та студентського самоврядування.

5.5. Студентський омбудсман може взаємодіяти з громадськими об'єднаннями, правозахисними організаціями, благодійними фондами, закладами освіти, експертами та іншими партнерами з питань, що відповідають меті та завданням його діяльності.

5.6.Формами взаємодії та співпраці можуть бути спільні заходи, зустрічі, консультації, навчання, семінари, тренінги, конференції, круглі столи, інформаційні кампанії, обмін досвідом та інформаційно-методичними матеріалами, а також інші форми, що не суперечать законодавству України та цьому Положенню.

5.7.Під час взаємодії із зовнішніми партнерами Студентський омбудсман дотримується принципів законності, незалежності, неупередженості, конфіденційності, поваги до людської гідності та прав людини, а також вимог законодавства про захист персональних даних.

5.8. Взаємодія Студентського омбудсмана із зовнішніми партнерами не може бути підставою для втручання у його діяльність, обмеження його незалежності або використання статусу Студентського омбудсмана в цілях, не пов'язаних із захистом прав і свобод студентів.

VI. ПОРЯДОК ОБРАННЯ, СТРОК ПОВНОВАЖЕНЬ ТА ДОСТРОКОВЕ ПРИПИНЕННЯ ПОВНОВАЖЕНЬ СТУДЕНТСЬКОГО ОМБУДСМАНА

6.1.Порядок обрання Студентського омбудсмана:

6.1.1.Студентський омбудсман обирається з числа активних студентів Коледжу відповідно до цього Положення та внутрішніх документів, що регулюють діяльність органу студентського самоврядування;

6.1.2.Вибори Студентського омбудсмана проводяться на засіданні активу студентського самоврядування;

6.1.3.право висувати кандидатів на посаду Студентського омбудсмана мають студенти коледжу відповідно до порядку, визначеного органом студентського самоврядування.

6.1.4. кандидат на посаду Студентського омбудсмана має відповідати таким вимогам: бути студентом Коледжу; користуватися авторитетом та повагою серед студентів; демонструвати відповідальне ставлення до виконання своїх обов'язків; мати зацікавленість у питаннях прав людини, прав студентів та формування безпечного освітнього середовища; бути готовим дотримуватися принципів діяльності Студентського омбудсмана, визначених цим Положенням;

6.1.5.обрання Студентського омбудсмана здійснюється шляхом відкритого або таємного голосування відповідно до рішення активу студентського самоврядування;

6.1.6.обраним вважається кандидат, який отримав найбільшу кількість голосів студентів, які брали участь у голосуванні;

6.1.7. у разі якщо два або більше кандидатів отримали однакову кількість голосів, проводиться повторне голосування між такими кандидатами;

6.1.8.результати виборів оформлюються протоколом засідання активу студентського самоврядування та доводяться до відома студентів Коледжу.

6.2. Строк повноважень Студентського омбудсмана:

6.2.1. Студентський омбудсман обирається строком на один навчальний рік;

6.2.2. вибори Студентського омбудсмана проводяться наприкінці вересня – на початку жовтня кожного навчального року;

6.2.3. повноваження Студентського омбудсмана починаються з дня, наступного за днем його обрання, якщо рішенням органу студентського самоврядування не визначено інше;

6.2.4. одна і та сама особа може бути обрана Студентським омбудсманом повторно.

6.3. Дострокове припинення повноважень Студентського омбудсмана:

6.3.1. Повноваження Студентського омбудсмана припиняються достроково у разі:

- подання ним заяви про дострокове припинення повноважень за власним бажанням;

- припинення статусу студента Коледжу;

- неможливості виконувати повноваження у зв'язку зі станом здоров'я, виїздом на постійне або тривале проживання до іншої області чи за межі України;

- систематичного невиконання або неналежного виконання обов'язків, визначених цим Положенням;

- порушення принципів діяльності Студентського омбудсмана;

- порушення вимог щодо конфіденційності та захисту персональних даних;

- вчинення дій, несумісних зі статусом Студентського омбудсмана.

6.3.2.Рішення про дострокове припинення повноважень Студентського омбудсмана приймається органом студентського самоврядування з урахуванням пояснень Студентського омбудсмана.

6.3.3. Питання про дострокове припинення повноважень не може вирішуватися без надання Студентському омбудсману можливості висловити пояснення щодо обставин, які стали підставою для розгляду такого питання.

6.3.4.У разі дострокового припинення повноважень Студентського омбудсмана проводяться вибори нового Студентського омбудсмана в порядку, визначеному цим Положенням.

6.3.5.До обрання нового Студентського омбудсмана його обов'язки може тимчасово виконувати особа з числа студентів, визначена рішенням органу студентського самоврядування.

6.3.6. Дострокове припинення повноважень Студентського омбудсмана не може бути наслідком його незалежної позиції, висловлення критичних зауважень щодо додержання прав студентів або здійснення діяльності відповідно до цього Положення.

VII. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

7.1. Це Положення набирає чинності з дня його обговорення на педагогічній раді, затвердження та оприлюднення на офіційному вебсайті Коледжу.

7.2. Зміни та доповнення до цього Положення вносяться у разі внесення змін до нормативно-правових актів, що регулюють питання діяльності Студентського омбудсмана, а також з інших підстав за рішенням органу студентського самоврядування та/або в установленому Коледжем порядку.

7.3. Зміни та доповнення до цього Положення набирають чинності з дня їх затвердження та оприлюднення, якщо інше не передбачено рішенням про їх затвердження.

7.4. У разі визнання окремих положень цього документа такими, що суперечать законодавству України, відповідні положення застосовуються в частині, що не суперечить законодавству, до внесення відповідних змін до цього Положення.

7.5. Після затвердження нової редакції Положення, його попередня версія втрачає силу.